

ОСОБЕННОСТИ СТИЛИСТИЧЕСКОГО СИНТАКСИСА
ПЬЕСЫ МЫКОЛЫ КУЛИША «МЫНА МАЗАЙЛО»

В предложенной статье рассмотрено особенности стилистического синтаксиса в пьесе Мыколы Кулиша «Мына Мазайло». Выделен и исследован большой спектр синтаксических средств. Среди доминирующих – повторения, оборванные, парцелированные, вопросительные, восклицательные предложения. Выяснено, что автор использует различные средства стилистического синтаксиса, которые, взаимодействуя между собой, создают экспрессивную выразительность описания, а также выполняют семантическую нагрузку, способствуя смысловой конденсации и логической выразительности.

Ключевые слова: синтаксис, синтаксические средства, экспрессивный синтаксис, повторения, оборванные, парцелированные, вопросительные, восклицательные предложения.

УДК 811.111: 81'42

Наталя Гуменюк
(Старобільськ)

**ІНАВГУРАЦІЙНИЙ ДИСКУРС Д. ТРАМПА : СИНТАКСИЧНО-
СТИЛІСТИЧНИЙ АСПЕКТ**

(на матеріалі виступу від 20.01.17 р.)

Стаття присвячена розгляду стилістично маркованих мовних одиниць синтаксичного рівня в інавгураційному дискурсі Д. Трампа від 20.01.17 р.; є спробою поєднати комунікативні завдання промовця з використаними ним стилістично маркованими одиницями мови синтаксичного рівня в орієнтації на різнопланового адресата: від прихильників політики, нейтральної частини до опонентів

Ключові слова: стилістично марковані мовні одиниці синтаксичного рівня, паралельні конструкції, повтор, полісиндетон, вставні слова.

Відомо, що розгляд дискурсів особистостей, кожна з яких має тришарову структуру організації – тезаурус, лексикон, прагматикон [6, с. 51], є достатньо цікавою темою лінгвістичних досліджень [4; 5; 7; 8; 9]. Актуальність цієї роботи полягає в тому, що вона продовжує серію досліджень щодо дискурсів особистостей, поєднуючи комунікативні завдання мовця з використаними ним стилістично маркованими мовними одиницями синтаксичного рівня [1; 2; 3].

Як відомо, інавгураційна промова – це перше офіційне звернення голови держави до свого народу після його обрання на цю посаду [9, с. 195]. У своєму інавгураційному виступі Д. Трамп вдається до певних дій з використання мовних засобів для досягнення ним прагматичних цілей. У цьому сенсі, інавгураційний дискурс Д. Трампа – це комунікація між владою і суспільством [Там само, с. 191], де промовець уособлює в собі владу; це комунікація, "яка носить стратегічний характер в сенсі її планування" [Там само, с. 195].

Оскільки аудиторія Д. Трампа достатньо різноманітна: від прихильників його політики, нейтральної частини американців до його опонентів, то в своєму виступі йому доводиться використовувати різні підходи, тактики своєї поведінки у відношенні до адресата.

Іншими словами, з точки зору досягнення прагматичних завдань дискурс Д. Трампа призначений, по-перше, висловити подяку прихильникам за обрання його президентом США, по-друге, призначений вплинути на опонентів з метою або ж пом'якшення їхнього

ставлення до нього як опонента, навіть до рівня нейтральності, або ж з метою приєднання опонентів до табору його прихильників

За результатами наших попередніх досліджень, інавгураційний дискурс Д. Трампа у відношенні до його прихильників має ознаки дискурсу харизматичної особистості, де дискурс харизматичної особистості – це дискурс заклику, апелятивний дискурс, "який розглядається як паравербальний медіум, за допомогою якого харизматична особистість звертається до своїх прихильників, спонукаючи їх тим самим до зміни поведінки й / або мислення" [7, с. 9].

Слід зазначити, що харизматичний лідер має успіх у середовищі своїх прихильників і завжди орієнтується саме на цю аудиторію. В орієнтації на аудиторію своїх прихильників харизматичний лідер в апелятивних виступах намагається "налаштувати себе та аудиторію на спільну емоційну хвилю, унаслідок чого виникає різкий сплеск емоцій у всіх учасників комунікації, який ще називають харизматичним екстазом" [Там само, с. 9].

Саме тому, у своїй інавгураційній промові Д. Трамп вибудовує свій виступ як серію "хвилеподібних закликів протягом усього виступу, що формують дискурсивний апелятивний простір мовця" [Там само, с. 10]. Ці заклики – це основні слогани його передвиборчої кампанії:

- *America will start winning again, winning like never before.*
- *From this day forward, it's going to be only America first, America first.*

Оскільки, статут президента США змушує Д. Трампа у своїх відношеннях з аудиторією бути більш стриманим, його заклики можуть показатися його прихильникам більш прохолодними, не стільки емоційними, як це було у попередніх виступах.

З іншого боку, статут президента США змушує Д. Трампа у своєму інавгураційному виступі орієнтуватися на більш широкий загал своєї аудиторії: від прихильників, нейтральної частини до опонентів. Саме тому Д. Трамп змушений використати зовсім іншу тактику – тактику впливу на опонентів.

Як було зазначено вище, для досягнення своїх головних комунікативних завдань вплинути на американську аудиторію Д. Трамп використовує арсенал мовних засобів впливу на реципієнта, серед яких – синтаксичні стилістичні засоби.

Як відомо, інавгураційний дискурс Д. Трампа представлено лише стверджувальними формами, що говорить про інформативний характер його промови, про високий ступінь впевненості автора цього дискурсу у собі, у правильності своїх висловлювань. Єдине наказове речення " *Do not allow anyone to tell you that it cannot be done*", в цьому сенсі, звучить доволі кволо на тлі такої кількості стверджувальних форм.

Крім того, кількість простих речень в інавгураційній промові Д. Трампа приблизно така сама, як і складних. Кількість складносурядних речень приблизно така сама, як і кількість складнопідрядних речень. Цим самим автор намагається зробити свою промову максимально зрозумілою своїй аудиторії.

Водночас, інавгураційна промова Д. Трампа містить велику кількість повторів, що роблять його виступ емоційно забарвленим, використання яких дозволяє зробити акцент на речах, які повторюються у промові, і тим самим, вплинути на адресата:

We share one heart, one home, and one glorious destiny

Використання повторів зі совами, які підлягають контекстуальному протиставленню, робить це протиставлення емоційно яскравим:

1. *We are one nation and their pain is our pain.*
2. *Their dreams are our dreams.*
3. *And their success will be our success.*

Крім того, інавгураційна промова Д. Трампа від 20.01.17 р. містить значну кількість паралельних конструкцій з анафоричним та епіфоричним повторами, які призначені емоційно вплинути на адресата, закарбувати в пам'яті адресата подану інформацію:

1. *We will bring back our jobs. We will bring back our borders. We will bring back our wealth. And we will bring back our dreams..*

2. *Together, we will make America strong again. We will make America wealthy again. We will make America proud again. We will make America safe again. And yes, together we will make America great again.*

У своєму інавгураційному виступі Д. Трамп використовує ланцюжкові повтори, які мають емоційний вплив на адресата, закарбовуючи в його пам'яті певну інформацію:

1. *America will start winning again, winning like never before.*

2. *There should be no fear. We are protected and we will always be protected. We will be protected by the great men and women of our military and law enforcement. And most importantly, we will be protected by God.*

На тлі використання значної кількості повторів автор використовує значну кількість перерахувань, що робить його виступ емоційно напруженим, інформаційно завершеним:

1. *A new national pride will stir ourselves, lift our sights and heal our divisions.*

2. *We must speak our minds openly, debate our disagreements honestly, but always pursue solidarity.*

Виступ містить значну кількість полісиндетонів, які утворюються як повтором сполучників, так і повтором прийменників, що дозволяє уповільнити темп мовлення і, тим самим, зробити акцент на поданій інформації:

1. *Every decision on trade, on taxes, on immigration, on foreign affairs will be made to benefit American workers and American families.*

2. *And your courage and goodness and love will forever guide us along the way.*

3. *No challenge can match the heart and fight and spirit of America.*

4. *We will build new roads and highways and bridges and airports and tunnels and railways all across our wonderful nation*

Водночас, інавгураційний дискурс Д. Трампа містить значну кількість вставних слів та словосполучень, які призначені надати адресату додаткову інформацію, донести до співрозмовника ідею промови Д. Трампа – накреслити плани подальшого розвитку країни за його головування:

1. *For too long, a small group in our nation's capital has reaped the rewards of government while the people have borne the cost*

2. *One by one, the factories shuttered and left our shores, with not even a thought about the millions and millions of American workers that were left behind*

3. *Together, we will make America strong again*

Окрім того, вставні слова *and* *and now*, *finally*, *and most importantly*, *so*, *however* мають текстоформуючу функцію, поєднуючи окремі за змістом синтаксичні одиниці в єдине ціле, сприяючи послідовному викладенню інформації.

Таким чином, інавгураційний дискурс Д. Трампа від 20.01.17 р. орієнтований на різнопланову аудиторію: від прихильників його політики, нейтральної частини до його опонентів. Для реалізації своїх прагматичних завдань Д. Трамп достатньо майстерно використовує стилістично марковані одиниці мови синтаксичного рівня: полісиндетони, повтори, паралельні конструкції з анафоричним та епіфоричним повторами, ланцюжкові повтори, вставні слова та конструкції, стверджувальні форми, які здатні емоційно вплинути на співрозмовника, привернути його увагу до поданої інформації.

На нашу думку, ця робота є подальшим внеском у розробку теорії комунікативних актів, дискурсології, стилістики та лінгвістики тексту. Перспективним, на нашу думку, є розгляд стилістично забарвлених мовних одиниць морфемного, лексемного рівнів інавгураційного дискурсу Д. Трампа, а також дослідження використаних мовних одиниць у цьому ж дискурсі для складання політичного портрету особистості. Д. Трампа.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гуменюк Н. Г. Політичний дискурс Б. Обами : синтаксично-стилістичний аспект (на матеріалі звернення до нації з питань Сирії, від 10.09.12) / Н. Г. Гуменюк // Мови професійної комунікації: лінгвокультурний, когнітивно-дискурсивний, перекладознавчий та методичний

- аспекти. Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції, 2014 р. НТУУ «КПІ». – К.: Кафедра, 2014 р. – С. 37-39.
2. Гуменюк Н. Г. Англомовний дискурс П. Порошенка : синтаксично-стилістичний аспект (на матеріалі звернення до Конгресу США від 23.12.15) / Н. Г. Гуменюк // Мови професійної комунікації: лінгвокультурний, когнітивно-дискурсивний, перекладознавчий та методичний аспекти: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції. 21 квітня 2016 р. НТУУ «КПІ». – К.: Кафедра. – С. 35- 37.
 3. Гуменюк Н. Г. Передвибірчий дискурс Х. Клінтон : синтаксично-стилістичний аспект (на матеріалі виступу в Рено, від 25.08.16) / Н. Г. Гуменюк // Наукові записки Ніжинського держ. ун-ту ім. М. Гоголя. Філологічні науки. Книга 1. – Ніжин, 2017. . – С. 84 -89.
 4. Гуменюк Н. Г. Особливості англомовного дискурсу П. Порошенка (на матеріалі звернення до Конгресу США, від 23.12.15) / Н. Г. Гуменюк // Наукові записки. Серія «Філологічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / відп. ред. проф. Г.В. Самойленко. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2016 р. – Кн. 1 – С. 225-228.
 5. Карасик В.И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс / В. И. Карасик. – Волгоград : Перемена, 2002. – 477 с.
 6. Караулов Ю. Н. Русский язык и языковая личность / Ю. Н. Караулов. – М.: Наука, 1987. – 247 с.
 7. Петлюченко Н.В. Харизматика : мовна особистість, її дискурс : монографія / Н. В. Петлюченко. – Одеса, 2009. – 464 с.
 8. Потапенко С. І. Когнітивна риторика ефекту : в пошуках методу (на матеріалі інавгураційних звернень американських президентів Дж. Кеннеді і Дж. Буша [Електронний ресурс] / С. І. Потапенко // Вісник Київського національного лінгвістичного ун-ту. Сер.: Філологія. – 2012. Т. 15. № 2. – С. 131 – 140.
 9. Почепцов Г.Г Від facebookу до гламуру. до Wikileaks: медіакомунікації : [монографія] / Г. Почепцов / – К. : Спадщина, 2014. – 464 с.

Natalia Humeniuk

THE INAUGURATION DISCOURSE OF D. TRUMP : SYNTACTIC-STYLISTIC ASPECT
(ON THE MATERIAL OF HIS SPEECH, 20.01.2017).

The following work is devoted to the problem of the stylistically marked language units of the syntactical level within the inauguration discourse of D. Trump, 01.20.17. This work is an attempt to unite the communicative tasks of speaker with the usage of the stylistically marked language units of the syntactical level in his or her speech with orientation to the diverse addressee: from the supporters, neutral part of population to the opponents

Key words: stylistically marked language units of the syntactical level, parallel construction, repetition. parenthesis.

Наталья Гуменюк

ИНАВГУРАЦИОННЫЙ ДИСКУРС Д. ТРАМПА : СИНТАКСИЧЕСКО-
СТИЛИСТИЧЕСКИЙ АСПЕКТ (НА МАТЕРИАЛЕ ВЫСТУПЛЕНИЯ ОТ 20.01.17 г.)

Работа посвящена рассмотрению стилистически маркированных единиц языка в инавгурационном дискурсе Д. Трампа от 20.01.17 г. Эта работа является попыткой совместить коммуникативные задачи говорящего с используемыми ним стилистически маркированными языковыми единицами синтаксического уровня в ориентации на разнопланового адресата: от сторонников политики, нейтральной части населения до оппонентов.

Ключевые слова: стилистически маркированные единицы языка синтаксического уровня, параллельные конструкции, повтор, вводные слова.